

К 329/3 12

120000867790

ОКЪЛЕН КОМИТЕТ НА БКП — РУСЕ
ПОЛИТИЧЕСКА ПРОСВЕТА

МАТЕРИАЛИ ОТ
ОКРЪЖНО СЪВЕЩАНИЕ

ЗА ПО-НАТАТЪШНО ПОДОБРЯВА-
НЕ РАБОТАТА С БЪЛГАРСКИТЕ
ТУРЦИ В РУСЕНСКИ ОКРЪГ

ноември, 1976 година

K $\frac{329}{311}$

О К Р Ъ Ж Е Н К О М И Т Е Т Н А Б К П - Р У С Е

=====

ДОМ ЗА ПОЛИТИЧЕСКА ПРОСВЕТА
РУСЕ

ЗА ПО-НАТАТЪШНО ПОДОБРЯВАНЕ РАБОТАТА
С БЪЛГАРСКИТЕ ТУРЦИ В РУСЕНСКИ ОКРЪГ.

/Материали от окръжно съвешание/

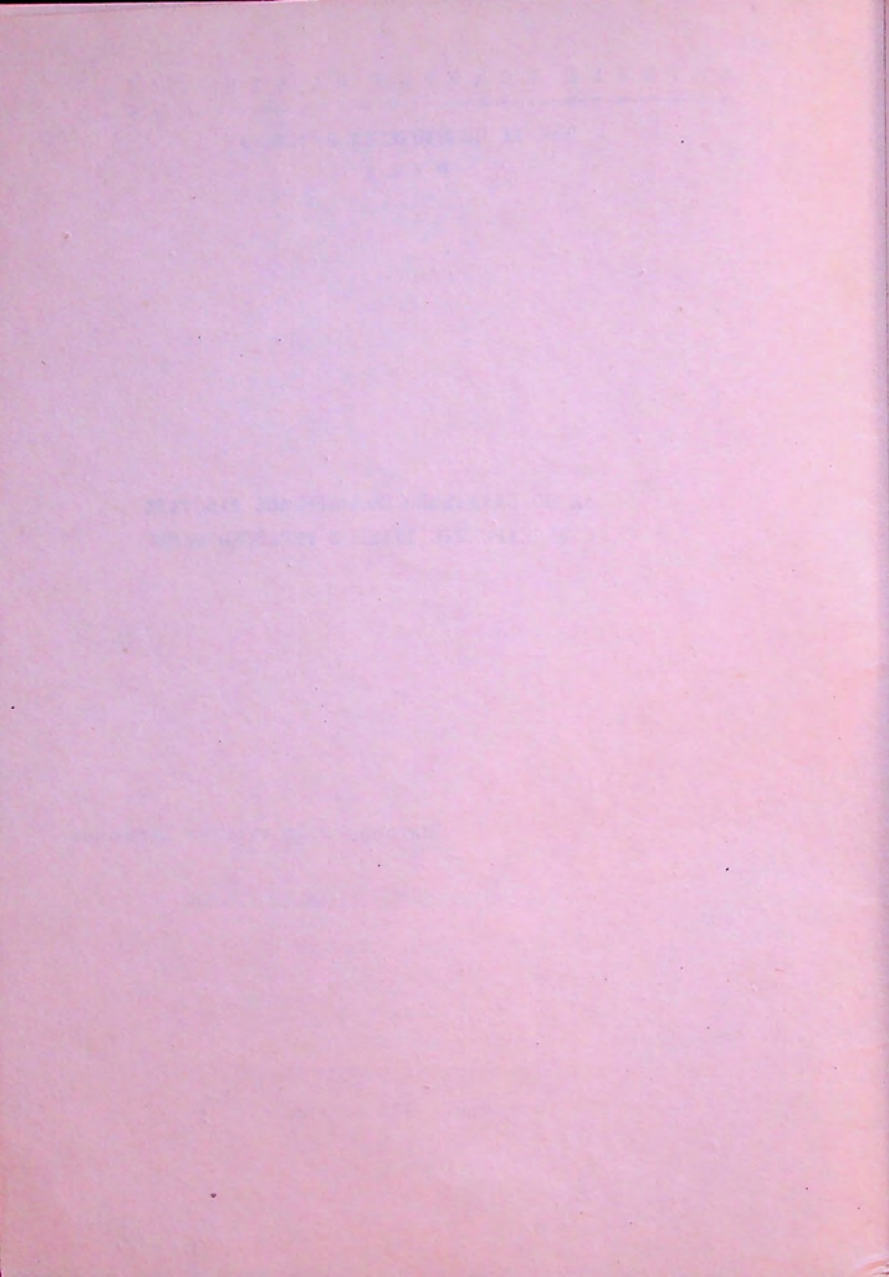
Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867790

ноември, 1976 година

44 7082

ЗА ПО-НАТАТЪШНО ПОДОБРЯВАНЕ РАБОТАТА С БЪЛГАРСКИТЕ ТУРЦИ В РУСЕНСКИ ОКРЪГ.

ДРУГАРКИ И ДРУГАРИ,

Ръководно начало в нашата работа с българските турци в окръга е решението на Политбюро на ЦК на БКП от 25.II.1969 година и задачите, поставени в беседата на др. Тодор Живков с редколегията на в-к "Нова светлина" през 1967 година. От програмно значение са решенията на февруарския пленум на ЦК на БКП, на X и XI конгреси на Партията.

На всички е известно, че дружбата между българите и турците в България се роди и кали в огъня на славните борби срещу дивия османски деспотизъм, срещу нашите бейовете и чорбаджите, срещу безскруполната българска буржоазия и немско-фашистките завоеватели. Тази дружба укрепва и се развива в условията на народната власт, в борбата на народа ни под ръководството на Българската комунистическа партия за щастлив и светъл живот.

.....

.....

Далеч в спомените останаха мизерията, нищетата и неграмотността, нерадостното и безчовечно минало на голямата част от българското население, в това число и на почти всички турци, живеещи в България.

В живота на българските турци, в това число на тези, които работят и живеят в Русенски окръг, настъпиха сериозни качествени изменения. С изменението на начина на производство се измениха и начинът на живот и начи-

нът на мислене. Измени се характера на труда. Придобиха се нови професии. В унисон с общите изменения в социално-класовата структура на обществото съответни прогресивни изменения настъпиха и сред българските турци. Само за десет години /1965 - 1975 г./ в Русенски окръг градското население от български турци нарастна с 15% от 32% на 47%. Една трета от активната част на българските турци в окръга са работници и служители в различни важни предприятия, като: ДМЗ "Г.Димитров", ККЗ "Иван Димитров" заводите "Вайден Киров" "Петър Караминчев", "Жити" и други. По-голяма част от тях се трудят по кооперативните поля на АПК като животновъди механизатори, шофьори и техници, строители и др. Значителен е и броят на интелигенцията, произлязла от средата на българските турци: учители - 77, медицински работници - 30 и други.

Голяма гордост за всички нас са и стотиците знатни хора на труда от това население - Героят на социалистическия труд Емине Кочева от комбинат "Дунавска коприна" носителите на орден "Георги Димитров" - Ибрам Юсеинов от АПК - Сливо поле и Фатме Ахмедова от комбинат "Дунавска коприна" и още много други. Сред българските турци нарастнаха и такива талантиливи специалисти и командири на производството като Хасан Мохаремов от Ястребово, Абдула Хасанов от с.Баниска, д-р Енвер Илиязов от Бъзовец, д-р Чаушев от Бъзън и други.

За всички са очевидни крупните изменения в материалния и духовния бит и културата на българските турци. Като всяко българско семейство така и семействата на тази част от населението се радват на добър семеен уют. Всяко семейство разполага със съвременна битова техника. Радиоапаратът, транзисторът и телевизорът са неразделни другари на почти всяко домакинство. Постоянно и системно се издига жизненото равнище на всички трудови хора.

Както във всички селища и окръга така и в селищата където живеят български турци непрекъснато се подобрява обслужването на населението. Разкрили са необходимите шивашки, бръснарски, обушарски и други ателиета. С всяка изминава година се подобрява и търговското обслужване и общественото хранене. Непрекъснато се подобрява и транспортното обслужване.

Но независимо от дълбоките изменения в начина на живот и начина на мислене на турците се от различните етнически групи в Русенски окръг все още има верешени проблеми. Те се отнасят главно до бита, образованието, културата и възпитанието.

Още на срещата с редколегиата на в. "Нова светлина" през юли 1970 година др. Тодор Живков посочи че "Главният основният въпрос, въпросът над въпросите е комунистическото възпитание на целия народ, на всички народностни групи у нас. Задача над задачите е изграждането на новия човек, образован, с висока култура с комунистически добродетели". Комплексното решаване на този въпрос започва още от най-ранна детска възраст. На преден план излиза задачата за създаване на повече места в детските заведения. Незадоволително е обхващането на децата от селата Батин, Помен, Стамболово, Сваленик, Семерджиево и други. Почти във всички детски градини където се обучават и възпитават деца на български турци е създадена необходима езикова среда. В детските градини в селищата и кварталите, където живеят български турци са разработени и се реализират планове за работа с родителите. Целесъобразно ще бъде за всички деца които не владеят добре български език да се създадат условия за двегодишно престояване в целодневна детска градина. Би могло да се помисли това престояване да се осъществява в седмични детски градини. Правилно ще бъде партийните комитети, народните съвети, органите на народното образование и ръководствата на АПК да на-

бележат срочни мерки за бързо преодоляване на изоставането.

Значителни успехи са постигнати и в по-нататъшното образование на подраствашото поколение български турци. До минимум е намален броят на изоставашите, повтарящите и незавършилите основно образование български турчета.

Решаваш дял за това имат преди всичко нашите народни учители, които независимо от обективно съществувашите трудности постигат добри резултати. За това спомогна много и засиленото изучаване на български език, засиленият индивидуален и диференциран подход, подобрената материална база в учебните заведения на окръга, внедреното почти във всички училища полуинтернатно обучение и повишеното внимание на нашата общественост към въпросите на народното образование.

.....

Предельно ясно е, че за по-нататъшното издигане на образованието и културата на българските турци, като неразделна част от българското население, е неразривно свързано с усвояването на български език. В това отношение имаме не малко успехи. Имаме обаче и проблеми.

От проучванията, които направихме през миналата година, се установи, че около 700 души български турци и туркини на активна възраст не владеят добре говоримо и особено писмено български език. Това намалява възможностите им да общуват с нашата социалистическа култура и с нашата социалистическа действителност. Намалена е също така възможността правилно да се обясняват явленията и процесите в живота. Затруднява се усвояването на политиката на Партията. Всичко това безусловно задържа развитието на тези хора. Ето защо съвършено правилно започна организира-

ното извънучилищно изучаване на български език. Спазвайки напълно принципа на доброволността през учебната 1975/76 година функционираха 47 учебни звена. Във връзка с това бе извършена голяма организаторска и политическа работа. Особено добре бе подета работата в Сваленик Вятково, Смирненски, Батин и др. За ръководители на учебните звена бяха подбрани едни от най-добрите начални учители. Много от тях дават прекрасен пример на акуратно доблестно и самоотвержено изпълнение на това важно и отговорно поръчение.

Като даваме общо взето добра оценка, не бива да оставаме с убеждението, че всичко с изучаването на български език е наред. На някои места има твърде големи пропуски и недопустимо пренебрежение към тази важна и отговорна задача. Сериозна критика в това отношение заслужават партийните комитети, народните съвети и ръководствата на обществените организации в общините Баниска, Борово и гр. Две могили, които не вземаха необходимите мерки за нормалното протичане на занятията в курсовете за изучаване на българския език. В някои курсове не можа да се създаде необходимият интерес и посещението бе осигурявано с много усилия. Нецелесъобразно се оказа изграждането на учебните звена в град Русе по териториален принцип. Не навсякъде бе внедрена втората програма по проблемите на битовата култура, за което главна отговорност носи ОК на Отечествения фронт.

Предстои ни втора учебна година. Нужно е да се вземат неотложни мерки да бъдат преодоляни слабостите и недостатъците които намаляват резултатите от нашите усилия.

За духовното израстване на трудещите се огромно значение има общуването им с произведенията на изкуството

и културата. Русенски окръг има трайни успехи и хубави традиции в развитието на художествената култура. Особено широко е развита художествената самодейност. В нея участвуват всички възрастови, социални и етнически групи. Не правят изключение и българските турци. Добро впечатление прави репертоарът на художествените самодейни колективи в селата Ястребово, Семерджиево, Сливо поле, Голямо Враново, Кошарна, Юделник и др., които изпълняват съветски, български песни и песни от самобитния фолклор на българските турци. Във всички селища на окръга има кина и библиотеки.

.....

Няма да бъде пресилено обаче, ако кажем, че в областта на художествената култура има много и много неизползувани резерви. ОСИК и неговите поделения трябва да вземат ефективни мерки за по-нататъшното разширяване и засилване на възпитателното въздействие върху съзнанието на българските турци в окръга. Идейното и художественото ниво на програмите, които изпълняват самодейните колективи, трябва да бъде по-високо. ОСИК трябва да осигурява по-широки контакти с подходящи програми и в селищата, където живеят българските турци. По-разнообразни културномасови мероприятия трябва да провеждат нашите читалища и кина за да привличат много повече читатели и зрители.

Необходимо е бързо да бъде повишена културата в облеклото, празниците и междудуличностните отношения и особено в отношенията към жената-туркиня. В тази област нашите успехи са все още незадоволителни. Отживелиците в съзнанието и бита на българските турци живеещи в Русенски окръг продължават да държат в плен по-възрастните и да "тежат" като камъни в душите на една част от по-младото поколение. Да вземем например носенето на шалварите.

От много години насам се хвърлят не малко сили за тяхното премахване. Няма партиен комитет, държавен или обществен орган който да не се занимава с премахването и отхвърлянето веднъж завинаги на тези отдавна отживели времето си дрехи. Въпреки това, обаче нещата остават почти непроменени. Работата в това отношение е значително изоставена от град Две могили и общините Горно Абланово, Тръстеник, Борисово Баниска Бъзовец и др. Не се предприемат сериозни усилия и в град Русе.

Зашо е така? Отговорът може да се търси само в неправилните и нецелесъобразни действия от наша страна. То се дължи на големите колебания на приливите и отливите в провеждането на задачата на липсата на постоянна системна настойчива работа. Освен това макар, че шалварите се носят от жените главната пречка за тяхното премахване са мъжете. На тях трябва да се въздействува най-вече. А точно тук работата е значително подценена.

Никакви административни мерки, никакво насилие няма да помогне. Необходима е къртовска, задълбочена и системна работа с хората. Необходима е индивидуална работа с всеки човек поотделно. Премахването на шалварите не е само въпрос на ликвидация на едно ненужно, некрасиво и непрактично облекло а е въпрос преди всичко на премахването на едно старо съзнание и на една стара консервативна психика. Ето защо за да имаме траен успех в премахването на шалварите, те трябва да бъдат премахнати най-напред от съзнанието на хората. Това трябва добре да се разбере.

Или да вземем например празничната и ритуалната система. Вярно е, че една значителна част от българските турци в окръга участвуват в общите за цялото население социалистически празници, като: Деня на труда, Ден на свободата, Ден на лозаря, Ден на животновъда, другарски

срещи и др. Има известни успехи в даването име на новороденото и сключването на граждански брак по социалистическия граждански ритуал. Въпреки това сериозен поврат в освобождаването от Исляма и усвояването на новата социалистическа празнична система и ритуали, все още не е настъпил. Продължава празнуването на "байряма", почти не се извършват погребения по социалистическия граждански ритуал, продължават "сүнетите", реално съществуват и така наречените "одаи". Всичко това задържа развитието и води до обособяването и отдалечаването на една част от турската народностна група от цялото население.

.....

.....

През последните няколко години и особено след февруарския пленум на ЦК на БКП /1974 г./ се засили нашето внимание към класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание на цялото население и особено на българските турци в нашия окръг. Извършва се разгърната разяснителна и пропагандна работа, провеждат се и съдържателни културно-масови мероприятия във връзка със забележителни годишнини и събития.

В същото време трябва да изтъкнем, че извършената работа в това отношение все още не дава желаните и необходимите резултати. В психиката и поведението са налице все още и някои несоциалистически елементи.

Не е тайна че от реакционната турска пропаганда се подклаждат изселническите страсти. В същото време ние не правим необходимото да подготвим и да формираме в отговор на тази пропаганда съответно обществено мнение като допускаме в отделни моменти то да се формира главно под въздействието на различни слухове и на проникващата идеологическа диверсия от капиталистическа Турция.

За нерешените проблеми в класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание говори и обстоятелството че една макар и малка част от българските турци в окръга се страхуват от "изчезване" и от "асимиляция". На всички нас ни е добре известно че те нямат никакво основание за това. Но защо все пак съществува този страх? Навярно нашата работа с тях е недостатъчно убедителна! Навярно допускаме грешки в нашия подход! Извършената проверка утвърди, че в редица общини и села работата по класово партийното, патриотичното и интернационалното възпитание е слаба и неефективна.

Ето защо и напред следва да се засилва всемерно работата от класово-партийни позиции да се възпитават в дух на патриотизъм и интернационализъм българските турци. Нужна е системна и последователна работа за възпитаване на любов към родния край, към социалистическата Родина, на чувство на признателност и преданост към нашата народна власт, към Партията, към социалистическата общност начело със СССР и неговата комунистическа партия. Във връзка с това трябва да се провеждат повече екскурзии до крупни социалистически обекти в нашата страна и в СССР. Много по-конкретна работа трябва да се върши с младежите и жените. Особени грижи и внимание трябва да се отделят на тези които имат право да се изселват. Много по-добре трябва да се използват десетките семейства които се завърнаха отново в Народна Република България. Със същата сила трябва да се възпитава дълбока омраза към гнилия капиталистически строй, към експлоататорите, към тези на които не е прието наше добро и благоденствие. Хората трябва да живеят и работят спокойно и уверено. Те трябва да бъдат спечелени веднъж завинаги за каузата на социализма и на комунизма.

Другарки и другари,

Единадесетият конгрес на БКП взе решение и през годините на седмата петилетка да продължи процесът на усъвършенствуване социалната структура на нашето общество, да се направят нови крачки към създаването на единна социална социалистическа еднородност. Известно е, че това ще става не на базата на асимилацията на една социална етническа или народностна група от друга а чрез преодоляването на главните социални и културни различия между тях и чрез взаимното проникване и усвояване на най-доброто от всички.

Това налага и първия извод - че е необходимо с неотслабващи темпове да се подеме работата за политическото възпитание и изграждането на марксистко-ленински мироглед. Българските турци като част от населението на социалистическа България не могат да имат друг мироглед. Само този мироглед може да ни осигури успешно решаване на цялата верига от задачи и проблеми. От тук започват разшаването, борбата срещу ислямските религиозни окови, борбата против националсоциалистическия уклон, преодоляването на страха от асимилацията, борбата против битовия консерватизъм и пр.

На второ място за повишаване ефективността на нашата работа сред българските турци е нужно да продължим тяхното най-активно включване в борбата за изпълнение на партийните решения и програмата на Партията, да ги привличаме още по-пълно, активно да участвуват в нашия обществено-политически живот, в труда и социалистическото съревнование. Животът многократно е показал, че няма по-ефикасен път за възпитание, превъзпитание и изграждане на новата личност.

На следващо място, както стана вече ясно, много по-ефективна трябва да стане работата ни за класово-партий-

ното патристичното и интернационалното възпитание на българските турци. Тук нашата работа, трябва да осигури пълно изчистване и протопване от съзнанието на някои хора /българи и български турци/ наслоения, останали от миналото. Трябва да се преодолеег националистическите настроения, психика и съзнание. Българските турци не могат да бъдат други освен истински патристи, племенни родолюбци, докрай верни и преданни на социалистическата ни Родина и комунистическата партия.

Четвърто - следва и в бъдеще нашата идейно-възпитателна, стопанска, политическа и организаторска работа да бъде насочена не към етническо обособяване и противопоставяне, а към всемерно сближаване и разширяване на външните връзки и общуването на българската нация с останалите народности и етнически групи от хора, които живеят и работят в социалистическа България. Тук ключово значение има изучаването и усвояването на българския език.

Всичко това ние можем да постигнем само чрез по-нататъшното усъвършенствуване на подхода и методите чрез използването на високоефективни форми и средства в работата ни с българските турци. Особено голямо внимание трябва да обърнем на индиректните форми. Най-главното тук е никога да не губим класово партийни позиции. Трябва да продължим и по-нататък работата си по издигането и възпитанието на интелигенцията от турската народностна група, да я създаваме още по-пълно като наш верен помощник и да я правим съпричастна в голямото революционно дело. Много по-активно да се опираме на работническото ядро сред българските турци, както и на най-активната част от това население - комунистите, сдружените земеделци и комсомолците.

Целесъобразно ще бъде партийните комитети окръжните ръководства на ДКСС, Отечествения фронт и БПС, ОСИК,

отделите "Народна просвета" при ОПС и ГНС и другите органи и институти, които имат пряко отношение към обсъждания проблем, в непродължителен срок да направят оценки и да приемат допълнителни мерки в светлината на решенията на XI-я конгрес на БКП за чувствително подобряване на работата с българските турци.

/Из доклада на отдел "ПА" на ОК на БКП -
Русе, изнесен от завеждащ отдела Бильо
Донев, на окръжно съвещание, проведено
през м.юли 1976 година/

инж. РАДКА ДОЧЕВА - директор на комбинат "Дунавска коприна"

Грижата на Българската комунистическа партия към българските турци е била винаги поставена на научна марсистко-ленинска и интернационалистическа основа. Тя е насочена към укрепване на социално-икономическото и морално-политическото единство на целия народ в борбата за неговото щастие и благоденствие.

"Искам да изкажа задоволството на партийното и стопанското ръководства на комбинат "Дунавска коприна" от навременността на провежданото окръжно съвещание за подобряване работата с българските турци тъй като те представляват една значителна част от трудешите се в нашето предприятие. Изводите и препоръките, които ще се направят днес ще ни помогнат в бъдещата ни работа по този въпрос. Оценявайки извършеното в комбината, партийното и стопанско ръководства подложиха на анализ досегашната си работа по повишаване на професионалната квалификация, образователното ниво, усвояването на професията, класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание на работещите при нас български турци и тяхното приобщаване към колектива.

Анализът ни показва, както положителните така и слабите страни в нашата работа. На някои от тях искам да се спра.

Нашият колектив в последните две години преодолява значителни трудности, свързани с разширението и развитието на комбината с извършваната се модернизация и реконструкция. Успешно приключихме 1975 година и тя бе добър старт за първата година на седмата петилетка. Плана за първото полугодие изпълнихме на 22 юни и до края на

месеца произведохме над плана 150 х.м. копринени такани.

Голям дял за тези високи резултати имат и работещите при нас български турци, които представляват 20% от общия брой на работниците, служителите и инженери-техническите кадри. Из средата на колектива израстнаха "Героят на социалистическия труд" Емине Кочева, носителката на орден "Георги Димитров" Фатме Ибрахимова, орденоноската Хатидже Желева и десетки ударници най-добри в професията, качественици.

Наред с това искам да отбележа че през последните две-три години в комбината са постъпили над 100 млади работници български турци. Основното оборудване на комбината бе обновено по пътя на модернизацията и реконструкцията възвеждането на сложна автоматично действаща техника. Това постави големи проблеми пред ръководството, свързани с обучението и квалификацията на колектива, като цяло в т.ч. и на българските турци.

Независимо, че основният източник на кадри са ПТУ и СМТУ по текстил проблема за квалификацията и усвояването на професията е бил и си остава основен. Една не малка част от нашите кадри дойдоха от селата без професионални и трудови навици затова и формите за повишаване на квалификацията са разнообразни. През учебната 1975/1976 година повишиха квалификацията си 41 български турци 11 са ръководители на школи за предаване на чедния опит, индивидуално – с прикрепяне към добри работници – се обучиха 11 български турци. По този начин ние обхванахме всички новопостъпили и с ниска квалификация работници.

Цеховите ръководства съвместно с бюрата на ППО ежесечно подлагат на анализ работата на новопостъпилите работници и на тези, с недостатъчна квалификация и умение да работят, който им дава възможност да набелязват такива форми на обучение, които да им окажат помощ за това, което не им достига. Това спомага за опознаване на

специфичността на изпълняваната от дадения работник работа и за нейното бързо овладяване. В резултат на прилагането на диференциран подход при повишаването на квалификацията и усвояването на професията, броят на поднормените български турци от 25 за 1975 година намаля на 17 за м. януари 1976 година и беше сведен до нула до края на месец май т.г.

Сериозни затруднения поставя пред ръководството незадоволителното образователно ниво на работещите български турци. Техният брой с основно и незавършено основно образование е голям, като преобладаващата част от тях са до 30 години. Нашата работа по този въпрос се свежда до изучаване на български език в организирания курс от 15 девойки и насочване към самостоятелни занимания върху книгата в общежитието и библиотеката на комбината.

Аз смятам, че организирането на такива курсове за изучаване на български език и за в бъдеще ще продължава, но в програмата им трябва да има по-голямо разнообразие от теми свързани с бита и културата и други културно-масови мероприятия. Провеждането им два пъти в седмицата и особено при нощна смяна създава сериозни трудности по организирането им и дисциплината на участниците.

Сега, пред ЗПК, стопанското ръководство, заводския комитет на Комсомола стои задачата за увеличаване броя на желаещите да повишават образованието и в паралелките на ПУЦ и в паралелките за получаване на основно образование.

Решаването на този въпрос ще създаде по-добри условия за кадровото израстване, както на изпълнителските, така и на ръководните кадри и в същото време ще спомогне за увеличаването на партийното ядро и подобряване на влиянието на комунистите – български турци сред безпартийните.

В последните години се чувства влошаване на партийното ядро сред българските турци. Анализа, който направи ЗПК, показва, че това се дължи на факта, че 50% от работещите при нас български турци са с трудов стаж от 1 до 3 години. От тук и възможностите за подбор са минимални. На второ място болшинството от останалите, макар и с по-продължителен стаж са с ниско образователно ниво.

Почти всички младежи и девойки от турски произход са обхванати в заводската комсомолска организация и от 7 дружествени бюра във всяко от тях са избрани и работят като активисти на комсомолската организация български турци. Редом с комунистите – активисти български турци работят и подпомагат заводското ръководство в изпълнението на политическите и стопански задачи, стоящи пред колектива.

Работата по класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание и цялостната работа с българските турци е грижа на цялата партийна организация. ЗПК има разработен двегодишен план по идеологическата работа, в който са предвидени редица мероприятия по възпитанието на комунистите, комсомолците и безпартийните в т.ч. и на българските турци.

Основна форма в нашата работа е включването им в политическата учебна година. В различните звена участвуват над 50% от работещите в комбината български турци. Радостно е, че болшинството от тях проявяват стремеж към по-висока дисциплина и съзнателно се отнасят към политическата си подготовка. Вниманието ни сега трябва да бъде насочено към пълното им обхващане в политическата учебна година и към разнообразяване на тематиката.

Както споменах в началото, нашият колектив през последните две години значително се подмлади с навлизането на голям брой нови работници – предимно девойки от турски произход. Наша задача беше да изграждаме у тях

трайни трудови навики. Трудова и технологична дисциплина, любов към професията, правилно отношение към социалистическата собственост и други.

За осъществяването на това използвахме различни форми и средства:

- на първо място - богатия съветски опит и по-конкретно почина на знатния съветски майстор Степан Вигчевко, който бе изучен основно от нарийския профсъюзния и комсомолския актив и по настоящем 47 наставници, 7 от които са български турци, се грижат за квалификацията и възпитанието на младите хора;

- на второ място е диференцирания подход и форми за идеологическа и възпитателна работа като изхождаме от нивото и състава на званата;

- на трето място заводското ръководство извърши значителна работа по преодоляване то на чуждеенето между някои млади низови стопански ръководители към работещите с тях български турци. Създадох се добри дружески връзки между работещите в една бригада майстори и работници, между живеещите в общежитието девойки български туркини и българки. Работата ни в това отношение и по-нататък ще продължава за разнообразяване на мероприятията, за сближаването им;

- на четвърто място бе създаването на условия за живееене възпитание и работа.

За да създадем по-добри условия за живееене, ръководството на комбината преустрои съществуващата административна сграда в общежитие, макар че това създаде и продължава да създава значителни трудности в управленческата дейност.

От живеещите в общежитието 40 девойки 30 са български туркини. Това създава условия за по-доброто организиране на нашата културно-масова и възпитателна работа

Особено интересни бяха мероприятията, които проведе нашата комсомолска организация посветени на XI-я конгрес на БКП, XXV конгрес на КПСС, на 100-годишнината от Априлското въстание годишнината от обесването на Васил Левски, 2 юни и др.

Независимо че нашето общежитие не предлага най-добри условия за живеене и възпитателна работа ние успяхме да се преборим с носенето на шалвари извън работно време, за което спомага и факта, че девойките са откъснати от семейната среда, което оказва голямо внимание. ЗК на ДКМС си е поставил задачата съвместно със заводския комитет на ДКМС в завод "Арда" периодично да провежда ревю, с което ще спомогне за по-доброто ориентиране и изграждане на вкус у девойките към хубавото, към модата.

Независимо от постигнатото при нас все още не е решен въпроса за по-активното включване на всички български турци в мероприятията, които се провеждат от партийната профсъюзната и комсомолската организация - малък е броят на активистите сред тях. Не е обхванат изцяло и въпроса с въвеждането на новите граждански ритуали - комсомолски сватби, даване име на новороденото и други.

Накрая искам да поставя някои проблеми за решаването на които е необходимо активното съдействие на окръжните партийни и държавни ръководства. Липсата на социално-битова сграда затруднява нашата възпитателна работа сред целия колектив. Съществуващото общежитие за което по-горе казах, че е преустроена административна сграда, не подsigурява условия за резултатна културно-масова работа и пълноценна почивка. Освен това то е крайно недостатъчно и редица от нашите девойки живеят в града на квартири. Незадоволителните санитарно-битови условия не са в състояние да възпитават у живеещите трайни навици за бит. ред и чистота.

ХАМЛИ МУТАФОВ – секретар на ОПК с-Смирненски.

Проблемите, които обсъждаме на това съвешане винаги са били в центъра на вниманието на нашия общински партийен комитет, ИК на СОНС, пред нашите стопански ръководства и ръководствата на общественно-политическите организации в общината. Това е така, защото над 75% от живеещите в нашата община са български граждани от турски произход. Ние си даваме ясна сметка че до голяма степен изпълнението на икономическите и социално-политическите задачи зависи от тяхното активизиране.

В нашата ежедневна работа с това население ние сме се ръководили от решенията на ПБ на ЦК на БКП от 1969 година за пълното приобщаване на българските граждани от турски произход към българския народ за успешно изграждане на социализма и комунизма.

До сега няколко пъти на различно ниво ние сме поставяли на задълбочена преценка нашата работа по изпълнението на тези решения и сме утвърждавали конкретни и целенасочени мероприятия за подобряване на дейността ни.

Първото направление в нашата работа е този въпрос да се решава комплексно от всички органи и организации в общината – партийните, стопанските административните ръководства и ръководствата на общественно-политическите организации. Напълно се преодоля вредната практика с тези задачи да се заема една малка комисия, съставена предимно от български граждани от турски произход.

Към втора група проблеми към които бяха насочени нашите усилия са въпросите за по-нататъшното трудово възпитание благоустрояването и хигиенизирането на кварталите и по-нататъшното въвличане на турското население в перспективните отрасли на народното стопанство.

Какво сме направили в това отношение? С активната помощ и съдействието на ОК на БКП и на ОКС в нашето село бяха създадени две промишлени предприятия – филиали на заводи-те "П.Караминчев" и "Вела Пискова" в Русе. В тях работят над 212 девойки и жени предимно от турски произход. Ръководейки се от решенията на февруарския пленум на ЦК на БКП от 1974 година ние проведехме и провеждаме най-различни мероприятия за решителното повишаване ролята на трудовия колектив във възпитанието на съвременния труженник. Преди две години в цеха на "П.Караминчев" бе извършено социологическо изследване за изясняване на социално-психологическия климат в трудовия колектив. Въз основа на получените резултати бе утвърдена цялостна система за укрепването на трудовия колектив и за парирането на конфликтите и конфликтните ситуации.

В момента в IIIО към същия цех се експериментира опит за влиянието на трудовия колектив като фактор за изпълнението на икономическите, социално-политическите и възпитателните задачи. Ние определено заявяваме, че в съзнанието, в бита и културата на тези жени благодарение благотворното влияние на трудовия колектив настъпиха много сериозни положителни изменения. Сега много по-лесно се организират и мероприятията на дружествата на ДКМС. Първо в този цех бе изграден смесен художествен колектив, който изпълнява български, руски, азърбейджански и турски песни.

Постигнахме значителни успехи в укрепването на колектива в бригадата за комплексната механизация което е най-мощната икономическа единица в нашето село. Всички бивши каруцари и пешаци, които нямаха професия, организирано бяха насочени към курсовете за шофьори и механизатори. Ония, които нямаха основно образование включихме във вечерни курсове и в продължение вече на 3-4 години над 150 младежи и девойки завършиха основното си образование. След това голяма част от тях завършиха курсовете за механизатори.

Мисля, че е излишно да говоря за големите успехи в жилищното изграждане, в подобряването на бита на нашите съселяни. За това може да се говори с часове. Но искам да поставя въпроса за огромното значение на възпитанието още от ранна възраст. Голяма е разликата между децата, посещавали детските ясли, градини, паралелките за предучилищното възпитание и децата останали извън тях. Първите много по-добре владеят официалния език в България – българския език, в училище по-добре овладяват преподавания материал. Затова с голяма тревога споделям, че са много децата които не можем да обхванем в детските ясли и градини поради липса на възможности. Известно е че с. Смирненски е село с най-голяма раждаемост в окръга. По официални данни ние имаме над 120 жени на работоспособна възраст които не участвуват^В материалното производство, защото няма кой да се грижи за техните деца. Освен това тези деца остават извън нашето въздействие и грижи. Ние правим всичко с оглед в близките години да започне изграждането на детски дом за 150 деца, след което ще решим основно този проблем.

Ние винаги сме считали възпитанието на нашия народ в дух на комунистическа партийност, в пламенен патриотизъм и пролетарски интернационализъм като една от най-отговорните задачи на идеологическия фронт.

Разбирайки същността на това важно изискване сме изградили цялостна система за класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание на населението. Трябва да се отбележи обстоятелството, че нашите усилия са насочени главно към по-активната и целенасочена работа с младежите и подрастващото поколение, напоследък по-добре работим и с по-възрастното население. През последните години чрез учебните звена на профкомитета стопанската учебна година и формите на Отечествения фронт успяваме да обхва

нем все по-голям брой от хората. Като удачна форма се утвърдиха вечерите на интернационалната дружба организирани по пионерски отряди викторивите – състезания между дружествата на ДКМС на тема "Да опознаем и тачим героичната история на БКП", читалишните дни, през които се организират най-различни културни мероприятия, като гостувания на драматичния театър "Сава Огнянов", прегледите за самодейността, състезанията за най-добре рецитиране на стихотворения с политическа тематика и др. Като полезна практика се утвърдиха и дават добри резултати и дните на съветски филми /азербейджански киргизки, таджикски и др. Сега ние подготвяме и през есента на тази година ще проведем вечер на тема "НРБ – моя родина". Тя е адресирана до по-възрастното население на Смирненски.

Постигнахме добри успехи и в атеистичното възпитание, в борбата срещу верския фанатизъм и битовия консерватизъм. Изнасят се беседи на тази тема, популяризират се новите, социалистически ритуали. Но искам да споделя и някои тревожни неща – забелязваме, че в последно време джамията се посещават и от много жени. По време на рамазан и коч байрам освен възрастното население присъствуват и някои младежи, в това число и членове на БЗНС, наши добри механизатори. Зачестиха и правенето на мевлиди по най-различни поводи. В някои случаи хубавите младежки сватби, всички от които се правят в нашия младежки дом, да се дублират и по стари обичаи, по стар ритуал, т.е. младите са в младежкия дом, а старите – в дома на младоженеца.

Ние специално проучихме кои са били от по-младите в джамията по време на коч байрам. Установи, се че над 38 души между 30 – 45 годишна възраст са били в джамията. С някои от тях проведохме разговор за това, кое ги е накарало да отидат в джамията? Над 80% от тях отговориха, че те не вярват в нищо, но това са сторили заради хатъра на старите.

Тези пропуски виждаме и ги знаем, борим се да бъдат преодоляни. Но аз определено считам, че в нашата работа, включително и по разфеджаването ни липсват последователност, конкретност и постоянство. Затова ще насочим усилията си и това ще бъде преодоляно.

Накрая искам да отбележа, че в крайна сметка ефективността на нашата всеотдайна идеологическа, политическа и възпитателна работа сред населението от турски произход се измерва с това, каква е трудовата и обществената активност на това население, със способността му правилно да се ориентира в обществено-политическия живот. Обстоятелството, че нашите цехове за петмесечното на тази година изпълниха плановете си 104 на сто, че културата на земеделците никога не е била на такова високо ниво и че 17 души от населението от турски произход, имащи съгласно спогодбата право да се изселят, отказаха да направят това, са един прекрасен и неоспорим атестат за нашата целенасочена работа в изпълнение решенията на Политбюро на ЦК на нашата Партия.

АХМЕД НАЗИФОВ – секретар на ОПК – с.Борисово

Уважаеми другарки и другари,

Организираното от Окръжния комитет на БКП съвешание на тема "За по-нататъшното подобряване работата с българските турци в Русенски окръг по изпълнение решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 1969 година" е нов израз на ясната и последователна политика на нашата партия спрямо това население.

Ние приветствуваме тази инициатива и сме уверени, че днешното съвешание ще допринесе за издигане работата сред българските турци в Русенски окръг на още по-високо ниво до пълното им приобщаване към българския народ в борбата за социализъм и комунизъм.

Когато говорим за работата с българските граждани от турски произход трябва да посочим преди всичко едно важно обстоятелство – коренните структурни изменения в икономическия и социалния живот на това население в НР България през годините на народната власт.

Не може пълно да се оцени работата срещу това население, ако не се върнем назад и видим какво е било положението преди 9.IX.1944 година. Каква е била картината тогава?

В доклада изнесен от др.Донев тя бе много добре обрисувана. Но аз не мога да не изтъкна, че тази картина е била още по-мрачна в съставните села на община Борисово, които както тогава, така и сега са с компактно турско население. Безводни изостанали села, мизерия, кал, мрак, нишета и невежество. Издевателства на фашистката власт над турците, насъскването на българите срещу тях, разпалване на буржоазен национализъм. Ето такава е била картината в нашите села.

А каква е тя сега?

Благодарение на политиката на Българската комунистическа партия страната ни както и тези села преживяха бурно социално-икономическо развитие. Определен принос за това има и населението от турски произход, което бе изведено от застой и невежеството, бе му дадена възможност да се труди пълноценно, да се ползува от плодовете на своя труд.

Това се вижда от новия облик на селата. Сега още като влезе в тях човек стъпва на асфалтирани улици и площади вижда построени, светли обществени сгради и домове и се среща с усмихнатите, приветливи лица на ония, които живеят там. Хора с високо самочувствие с достойнство на творци и господари на собствената си съдба.

От едно проучване на ОПК тези дни се установи, че от 5192 жители на общината 2 626 са български турци; от общо 979 телевизори 486 са в турски домове, от 698 радиоапарати, 195 мотоциклети, 208 моторни, 204 леки автомобили съответно 426, 106, 112 и 87 са собственост на български граждани от турски произход. Коментирането на тези цифри не е необходимо. Те красноречиво говорят, че възможностите на двете националности - българи и турци са изравнени. Който се труди ползува плодовете на своя труд.

Без съмнение, всичко това е плод на правилната политика на БКП, на нейните грижи за благоденствието и щастието на хората.

Днешното съвешаване е повод още веднъж от все сърце да благодарим на БКП, на нашите братя българи за това, че вчерашните "амуджи" сега са равноправни членове на нашето общество че им се дава широка възможност да се трудат за възхода на родината и да се ползват от всички блага на социализма.

Наред с направените гигантски крачки в обществено-икономическото развитие в някои отношения община Борисово, особено съставните села сериозно изостават. Въпреки че през 1975 година са изразходвани 120 х.лева за строителство и благоустройство, нуждата от ново строителство е остра. В Борисово Юделник и Стамболово няма читалищни сгради. Стамболово може би е единственото в окръга село при раждаемост 21 на хиляда без детско заведение - ясла или детска градина. В село Юделник не достигат 4 класни стаи, а село Кошарна не е водоснабдено. През лятото населението на с.Юделник също изпитва остър недостиг на вода. В нито едно от съставните села не е осигурено храненето на децата на обществени начала, поради липса на заведения за обществено хранене и условия за разкриване на столове. Не са устроени битово така необходимите за селата учители, не отговаря на изискванията комунално-битовото обслужване.

Повече от една пегилетка продължи подготвянето на проекта за преустройство на спортната зала в с.Стамболово в читалищен дом. Все още в магазините се събират хора на дълги опашки. Застои ли се човек сред тази навалица лесно може да докаже неспокойния пулс на всекидневие, на болките на хората. Те искат много и всякакви стоки и най-вече тухли, цигли, цимент, арматурно желязо. Хората, особено населението от турски произход са обхванати от строителна "треска". В община Борисово през годините на народната власт е направено много, но хората вече не искат да се сравняваме с миналото или със съседна капиталистическа Турция. За нас еталон на съвременно село са нашите съседи - селата Бабово и Бръшлян, които не са по-големи по брой на населението, но са по-добре устроени.

Благодарение на правилната политика на Партията през годините на народната власт из средата на турското население в община Борисово израстнаха кадри с висше и средно образование. Те вземат активно участие в разясняването и претворяването в дело политиката на Партията и във възпитанието на населението в комунистически дух. Сега ежегодно почти всички завършили VIII клас деца на български турци, продължават образованието си в средни и професионално-технически училища.

Паред със социално-икономическите постижения общината, която са важна предпоставка за изменения в бившата културата на населението партийните, държавните и стопански органи в общината полагат усилия за организиране на такива мероприятия, които да оказват идеологическо и политическо въздействие върху хората. Характерното в нашата работа е това, че осъществяваме по-малко, но по-ефективно, с по-голям емоционален заряд мероприятия. Викторините, вечерите на партията, на донаборника, на младото семейство, на дружбата със СССР и други оставят трайни следи в съзнанието на хората. В последно време отделиме особено внимание на индивидуалната работа с хората. Организиране срещи на отговорни партийни стопански и обществени дейатели с трудещите се. Те ги информират за актуални проблеми които се решават в окръга и страната а от своя страна трудещите се поставят въпроси, които ги вълнуват. Този срещи имат голямо политическо значение. Хората се убеждават, че ръководителите чувствуват техните проблеми като свои, че са такива и уважавани. Това оказва съществено значение за повишаване на трудовата и политическата им активност.

В цялата идейно-възпитателна работа главните ни усилия са насочени към създаване на гордост у трудещите се от турски произход, че са граждани на БРБ. Уреж-

даме беседи, лекции, прожекции на филми, всички тези форми се използват за тази цел, но най-силно въздействие оказват примерите от живота. Имаме случаи – изселили се в Турция а след това – разочаровани, отчаяни се завръщат

Както в социално-икономическото развитие на общината, така и в културното израстване на българските турци в общината има слаби страни в живота и съзнанието на някои слоеве от населението от турски произход прие остатъците от миналото – религиозен фанатизъм и битов консерватизъм – които се проявяват в носенето на шалвари различни религиозни ритуали и празници. Освен това трябва да се каже, че ислямът пронизва като червена нишка всички псевдоценности които историческата традиция е оставила.

Наред с всичко хубаво, което придобива път в живота на това население, като контраст, като отровни плевели, вирее грозния остатък от миналото – шалварите – символа на робското покорство на жената – туркиня на нейната закрепостеност в семейството – главната пречка за културното общественото и духовно издигане. Носенето на шалвари в последно време дори и от по-млади жени и девойки – туркини е едно психическо явление наречено някога стаден инстинкт. Тлеещите в съзнанието на част от турското население религиозни остатъци, разпалени сега от реакционната анкарска пропаганда за "асимилаторските" цели на БКП по отношение на турското население за съжаление намериха тук-там почва. На тази пропаганда се поддаде и част от интелигенцията от турски произход, дори някои турци издигнати за ръководна държавна и партийна работа. Но както винаги така и сега истината ще възтържествува. Комунистите и активът на ОПО ясно вижда своето място в борбата срещу националистичната анкарска пропаганда.

Друг въпрос, който има пряко отношение към всеостранното развитие, духовно издигане и класово-партийното патриотичното и интернационалното възпитание на българските турци е изучаването на българския език. Защото именно езикът е мост за общуване. Усвояването на постъпките на българската култура е средство за пълноценно използване придобивките на социализма.

Макар първите резултати от изучаването на българския език от възрастното турско население да са скромни ние ще продължим организирането на курсове за изучаване на български език. Ще положим грижи за издигане методическото равнище на тези курсове.

ОПК счита за своя първостепенна задача класово-партийното патриотичното и интернационалното възпитание на българските турци за да решим комплексно този въпрос. Вие подготвяме програма за работата сред това население в духа на Решенията на Политбюро от 1960 година.

Искам да уверя събраните тук че в община Борисово е налице ведрата и оптимистичната политическа атмосфера, необходима за изпълнението на решенията на XI-я конгрес на БКП.

30

ПЕТЪР ХРИСТОВ – секретар на ЗПК при ДМЗ
"Георги Димитров"

Аз напълно споделям оценките и изводите, направени в доклада, че отделни страни от работата ни, целяща преодоляването на някои пропуски в бита, възпитанието и образованието на българските турци все още не са на необходимата висота.

В доклада се посочи, че в завод "Г. Димитров" работят и 221 турци. Искам да подчертая, че една значителна част от тях са силно изявени челници в производството.

Горпо-ст за целия колектив са орденосците Исуф Ахмедов. Той е активен рационализатор и отличен производственник. Ръководителят на бригада Хасан Гърчинов първи в завода заработи по почина на Степан Витченко, поемайки шефство над млади работници.

По резултатите и успехите на тези двама челници години наред се равняват и работниците от всички цехове.

Други четирима души са отличници на Министерството на машиностроенето, 12 са първенци в съревнованието, посветено на XI конгрес на БКП, 7 са постоянни носители на званието "Качественик", а 18 са спечелили званието "Цай-добър в професията".

Както всички първенци, така и челниците-турци в наши завод ние ограждаме с внимание и признателност, стремим се да популяризираме техните постижения сред колектива и сред останалите турци в завода. Това според нас дава добри резултати, действа възпитателно, спомага да се увеличават техните последователи.

Наред с другите работници, особено внимание ние отделяме за повишаване квалификацията. Когато изготвяме общата програма, даваме предимство на работниците с по-ниска квалификация. В резултат на този подход сега 55 % от всички работни-

ни в завода турци имат от III до най-големия - VI разряд.

Инозина от тях упражняват водещи професии. Например 11 са стругари-фрезисти, работещи на стругове с програмно управление, 12 са пресьори, 14 формировъчни, 25 ел. заваръчни, 42 шлосер-монтъори и т.н.

Но все още е голям броят на работещи като общи работници.

По линия на техническия прогрес сега сме разработили широка програма за механизизиране на спомагателните операции и общите работи и вече някои от общите работници чрез професионалния учебен център се насочват към овладяването на различни основни професии.

В доклада се отчита, че през изминалата учебна година са положени грижи за доста от тези, които са на активна възраст да овладеят по-добре говоримо и писмено българския език. Това им е помогнало по-добре да общуват със социалистическата действителност и правилно да си обясняват процесите и явленията в нашата страна.

В нашия завод образователното ниво на работниците от турски произход е много незадоволително. От 221 души само 12 са със ^Средно образование, 45 - със завършено основно, 136 - с незавършено основно и 28 са без образование. С една част от тях - които са до 45 години и са без образование, през миналата учебна година организирахме курс за ограмяване. В основния линии той успешно завърши. Сега, обаче стои открит въпроса за тези, които са започнали, а не са завършили основното си образование. А техният брой и то на активна възраст е доста голям. Ние обсъдахме този въпрос и се стремим да го решим, с помощта на ПУЦ.

Както бе посочено, наред с издигането на общата и специалната подготовка, важна и отговорна задача е да издигаме комунистическата съзнателност у всеки труженник на нашето социалистическо общество.

Изхождайки от това, ЗПК се стреми да провежда конкретна и целенасочена масово-политическа работа. С различните форми на политическата просвета и главно чрез партийната, профсъзнатата и комсомолската учебна година ние се стремим нито един член на колектива да не остане извън тези форми. В това число и работниците и сл ужителите от турски произход.

Истина е, че в една част от работещите в завода турци било поради ниското им образование или под влиянието на заобикалящите ги — здраво са се загнездили религиозният фанатизъм и отживелиците.

За това ние периодично организираме по цехове просветни събрания. Голяма помощ в това отношение ни оказва Дома на атеиста.

С тези, които се поддават на реакционната националистическа пропаганда пледираша за изселване, ние използваме разказите на наши работници-турци, посетили по един или друг повод Турция.

На една такава среща с турците, работещи в инструменталния цех, другарят Хюсни Гюмишев, който бе посетил Турция, обрисова мизерията и несигурността, в която са изпаднали неговите близки и познати, изселили се преди години в Турция.

Тази пролет в механичния цех, по инициатива на партийното бюро бяха проведени срещи с всички турци, повечето от които са млади хора. В свободен разговор с тях по въпроса за изселничеството те споделиха, че напълно им е ясно какво може да им донесе изселването в капиталистическа Турция. Всички единодушно изразиха мисълта, че за тях има само една родина и че се нарича тя Народна република България.

В VI-ти монтажен цех, където работят много възрастни и с ниска квалификация бе организирано специално събрание на ИПО. На него комунистите приеха конкретни мерки за работа с работниците от турски произход. На всички комунисти бяха поставени конкретни партийни поръчения за индивидуалната работа с отделни друугари — бе им оказана помощ да усвояват

по-добре професиите си, да бъдат преодолени някои отживелици и предрасъдъци.

В този цех много положително влияят с личния си пример турците-комунисти Хасан Търчинов и секретарят на цеховото комсомолско дружество Амди Хасанов, комсомолската боядлийска бригада с ръководител Хатибе Салиева и други.

Много добър резултат дадоха и проведените цехови тържества – ритуали при пенсионирането на дългогодишните работници Яусни Реджебов и Акъ Реджебов, Хюсни е работил 35, а Акъ – 40 години непрекъснато в завода.

Същевременно ние отчитаме, че направеното не е достатъчно затова набелязваме мерки за засилване на нашата работа, целяща класово-партийното, така и патриотичното и интернационалното възпитание, както на целия заводски колектив, така и на работниците от турски произход.

Наред и тези положителни резултати имаме и редица нерешени проблеми:

- все още част от младите български турци са извън редовете на съюза. Подценяването на индивидуалната работа с тях отсъствието им от масовите комсомолски инициативи и мероприятия ги поставя извън сферата на идеологическото въздействие;

- обхващането на комсомолните - български турци в ПУГ и другите форми на политическа просвета е недостатъчно;

- малко работим за повишаване образователното ниво, професионалното ориентиране и професионалната квалификация на учениците български турци;

- класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание на младите български турци не е на нужното ниво. В поведението и съзнанието им съществуват все още несоциалистически елементи. За това говорят:

- участието на млади български турци в кампанията по "изселническият въпрос";

- участието им в религиозни прояви и ритуали, байрам, "сюнет" - в Щръклево, Средна кула, Сливо поле, Бъзън;

- допуска се носенето на шалвари от девойките. Тук остро трябва да се постави въпроса за ролята на обществената среда и по-точно на един неин елемент - семейството. Факт е, че шалварите се носят само в къщи от младите жени, по примера и при подкрепата на родителите и близките им. За съжаление, явлението се проявява и в семейства на шаши комсомолци, активисти, които не са внесли нужния прелом в съзнанието на близките си;

- основен проблем за нас е участието на девойките в комсомолския живот. В организациите с най-много български турци - в Борисово, Голямо Враново, Стамболово, Бъзън, Смирненски този проблем изпъква най-ярко. Не ги пускат родителите, не ги пускат мъжете им - това са най-честите оправдания, И така те стоят извън комсомолския живот, а ние не сме намерили верния път към тях;

- ние допускаме все още ходжите и джамите да имат влияние върху младите български турци. Подценяваме влиянието на анкарската пропаганда, на туристите-турци, на гостуващите изселници, не им противодействаме с адекватна сила.

Какво трябва да направим ние ?

1. Комсомолските комитети трябва да почувстват важноста на идеологическата задача да се разширяват всестранните връзки и общуването на българските младежи с младежите от останалите народности и етнически групи, които живеят и работят в социалистическа България.

2. Необходимо е да издигнем нивото на идейно-възпитателната работа в комсомола, за да може съюзът да влияе все по-результатно на класово-партийното, патриотичното, интернационалното и атеистичното възпитание на младите български турци, за издигане на класовото им съзнание, за преодоляване влиянието на буржоазния национализъм, верския фанатизъм, битовия консерватизъм и турската реакционна пропаганда.

3. Още по-ярко да се разкриват пред младите български турци героичната история на БКП, забележителните успехи на нашата страна по пътя на социализма. Това ще спомогне по-пълно да бъдат приобшени те към партията.

4. Да привличаме младите турци в дейността на Комсомола да им създаваме условия за участие в труда, за повишаване на общо-културната, образователната и политическата им подготовка, разкривайки принадлежността към социалистическа България. Същевременно да разобличаваме антибългарската пропаганда, насочена към разпалване на национални вражди.

5. Трябва да подобрим политическата просвета сред младежите - български турци, като по-пълно ги обхващаме в ПУГ и издигнем нивото и ефективността на проведените занятия. ИПК да намери място в работата с тях - примерът с Вилдан Мерадова от завод "Славянско изкуство" в Русе, която се класира на 10 място в страната на тазгодишния политически конкурс с тема за Априлското въстание показва, че това е една неразработена от

нао територия. Лекционната пропаганда трябва да се разшири и да подобри тематичната си насоченост.

6. Трябва да водим системна работа за активно участие на младежите – български турци в материалното производство, за повишаване на образованието и квалификацията им. Професионалното ориентиране да насочва завършилите основно образование в СПТУ, а завършилите средно – в политехнически ВУЗ, за да създадем в най-бързи срокове средни изпълнителски и висши ръководни технически кадри.

7. Трябва да подобрим културно-масовата работа с тази част от младежите. Да я въвлечаме масово в художествената самодейност, като създаваме смесени фолклорни и други състави от младежи българи и български турци с разнообразен репертоар в служба на интернационалното възпитание – СК МХП да гостува на организацияте, преобладаващи български турци. ОК на ДКМС следва да приеме своя програма за работата със интелиганцията от тези среди, за да стане тя съзнателен носител на комунистическата идеология, убеден и активен проводник на политиката на Партията.

8. Необходимо е да се създават нови и да се укрепват съществуващите връзки между дружествата на младежи-бригари и български турци.

9. Главно и основно средство в работата ни с младите турци трябва да бъде индивидуалната работа. ОК на ДКМС трябва да подпомогне комсомолските дружества и организации на младите български турци за издигане на самодейният им характер, за издигане на знаещи и молящи ръководни кадри, обаятелни водачи на младите колективи.

Ние ще направим оценка за нашата работа в това направление в светлината на днешното съвещание и решенията на Политбюро на ЦК на БКП. Изводите, оценките и концепциите кристализирали в база документи, ще бъдат ръководно начало в нашата работа. Аз уверявам съвещанието, че под ръководството на ОК на БКП окръжната комсомолска организация ще решава успешно голямата идеологическа задача – комунистическото възпитание на младите български турци.

КОСТА ЗАЗАС - ЗАВ.ОТДЕЛ В ОК НА ОФ

След решенията на Политбюро на ЦК на БКП от м.Февруари 1969 година, насоките на Националния съвет на Отечествения фронт от м.април 1970 г., а също и мероприятията на бюрото на ОК на Отечествения фронт от същата година за работа сред българските турци, темата за исторически сложилите се взаимоотношения между трудещите се българи и турци у нас в миналото бе широко застъпена във формите за идейно-възпитателната дейност, организирани от комитетите на Отечествения фронт.

Възпитателната дейност, провеждана от окръжната организация доведе до значителни изменения в обекта на идеологическото въздействие. Българските граждани от турски произход имат вече самочувствие, увереност в утрешния ден, стремежи и амбиции, свързани с бъдещето на своите деца. Те не могат вече без средства за мадова информация - радио, печат, телевизия. Разчупват старите критерии за благополучие. Всичко това те правят с дълбокото убеждение, че дължат тези придобивки на социалистическия строй.

Паред с това, обаче, част от отечественофронтовците български турци слушат турските източници за информация, някои са обхванати от изселническо настроение или упорито се придържат към религиозните предразсъдъци. Други са раздвоени. Раздвоеността в мисленето на хората не бива да ни плаши, защото това е благоприятен белег който показва, че макар бавно и мъчително, могат да настъпят изменения, отърсване от отрицателни настроения, да бъде преодолян наследеният битов консерватизъм и други.

Извънредно важно значение за работата на нашата окръжна организация има препоръката на Февруарския пленум на ЦК на БКП - да се изучава, отчита и съблюдава спецификата на идейно-възпитателната ни дейност сред различните групи от населението.

1. нашия окръг около 1/10 от населението са български турци. Част от него все още е с неизбистрено национално съзнание, други са обременени с народностно-религиозни и народностно-психологически комплекси и са обект на чужда диверсионно-националистическа пропаганда.

Липно е, че при това положение не можем да работим на общо основание, без да се отчитат специфичните фактори. Конкретният диференциран подход към различните групи от населението на базата на тяхната народностна, културна, религиозна, битова и пр. специфика – е условие за ефективна идеологическа работа сред трудещите се български турци от нашия окръг. В селищата с по-компактно население от български турци при изграждането на формите за масова-политическа просвета комитетите на Отечествения фронт съгласувано с общинските комитети на партията подхождат въвсем конкретно при избиране на формите и тематиката. Така например в тези селища през 1975/1976 година успешно са работили лекториите за патриотично и интернационално възпитание на населението, обществените разговори за създаване на социалистически взаимоотношения между хората, които радушно се приеха от населението. В селата Кошарна, Стамболово, Юделник, Бъзън, Писанец, Голяво Враново, Обретеник и други бяха организирани разговори за нов социалистически бит, култура и поведение на населението. Голямо значение за патриотичното и интернационалното възпитание в общините с по-компактна маса български турци изиграха тематичните разговори: "Гордея се, че съм гражданин на социалистическа България", "Епични борби за победата на революцията", "По славния борчески път на партията" и други. През т.г. цялото население посрещна с висока политическа съзнателност провеждането на XXV конгрес на КПСС, XI конгрес на БКП, XX годишнината от Априлския пленум, 100-годишнината от Априлската епопея.

При подбора на формите и тематиката, обаче, не винаги комитетите на Отечествения фронт съумяват да подберат най-

подходящата форма, да изберат най-актуалната тематика, която вълнува хората. Има комитети на Отечествения фронт, които недостатъчно се съобразяват със спецификата, с традициите в бита, със степента на съзнателност на това население.

Да вземем за пример борбата с битовия и религиозен консерватизъм.

Свикнали сме обикновено да говорим за работата сред жените – туркини за отърсване от битовия и религиозния консерватизъм, въпросът за разшалвяването и разфеджаването. Това е вярно и правилно. В тази насока не е малка извършената работа от комитетите на Отечествения фронт и съветите на жените под ръководството на партийните комитети. Но струва ми се, че не по-малка пречка и съпротива представляват мъжете, които искат да виждат в лицето на жена си послушна машинка, свързана изключително с домакинска работа, сляпо вярваща на ислямски догми за покорно послушание на мъжа. Досега никой комитет на Отечествения фронт не е организиран мероприятие, което да вземе за прицел мъжете консерватори. Тук трябва да разширим и конкретизираме индивидуалната работа с всеки човек поотделно. За съжаление недостатъчно използваме в нашата идейно-възпитателна работа обществената среда като фактор за възпитателно въздействие за подмяната на фереджетата и шалварите със съвременно облекло. Фереджетото и шалварите са свързани със средновековното, неравноправното положение на жената по отношение на мъжа, което социализмът коренно измени.

Но се касае до работата със семейството – един голям проблем стои пред всички нас – да работим така, че броят на смесените бракове от година на година да се увеличава непрекъснато. Разбира се, този въпрос с мероприятия, с пожелания и решения не може да се реши, а само чрез упоритата идейно-възпитателна работа, която да допринесе за заличаване на всички задръжки от всякакво естество в съзнанието, както

от страна на турското население, така и от страна на българското.

В това отношение най-силен аргумент в нашата работа може и трябва да бъде новата социалистическа общност на съветския народ, където е заличен националният празник при сключването на брак, а на преден план излизат човешките взаимоотношения, социалистическият начин на живот, общата цел – построяването на комунистическото общество.

Във връзка с женитбите тревожат някои случаи на ранни женитби на 13 – 14 годишни девойки. Такива случаи има в Помен, Юделник, Сваленик и други. Макар че не е типично за нашия окръг, това явление трябва да буди тревога и да ни кара да създадем контакт и да търсим начин за въздействие, както върху родителите, така и върху младежите.

Безспорен е фактът, че болшинството от гражданските ритуали – женитба и даване име на новороденото се върши по социалистически начин, но трябва да признаем, че комитетата на Отечествения фронт и комисиите за социалистическия бит и култура недостатъчно последователно и целенасочено работят индивидуално с тия семейства, които след акта в съвета, вършат религиозен ритуал по домовете, скрити от обществеността. Не е достатъчно само да регистрираме тези случаи, а активно да се намесваме и въздействуваме. Тук заслужава внимание и един друг въпрос – въпросът за имената на новородените. В Кърджали е отпечатан именник за турски имена, от който се ръководят и насочват родителите при кръшаването на децата си. По такъв начин се избягва даването на имена на турски буржоазни ръководители, като: Сунай, Турал и други. Считаме отпечатването на такъв именник като много належащо.

Въпросът с ритуала погребение е в най-лошо състояние. Тук не е необходимо да се убеждаваме, че работата е много трудна. Това е вярно. Но същевременно не е необходимо да се оправдаваме с невъзможни препятствия в това отношение. Работа-

та се състои в това, че по този въпрос недостатъчно се работи, както от комитетите на Отечествения фронт, така и от останалите органи и организации. Практиката показва, че при большинството от случаите на смърт, опечалените приемат ритуалът да се извърши от този, който първи ги е потърсил и правилно е подходил.

За повишаване общата и езикова култура на лицата, които не владеят добре български език, в нашия окръг бяха организирани 47 курса с 966 участници. Отечественофронтовските комитети и активисти положиха много усилия при подбора на курсистите и за правилното провеждане на занятията. Тези курсове помогнаха на ОК на Отечествения фронт и на общинските комитети по места да се сблизат още по-тесно с българските турци, съдействуваха за тяхното привличане в нашия обществен, стопански и културен живот.

Голямо внимание от страна на ОК на Отечествения фронт и комитетите по места беше отделено както за откриването и нормалното провеждане на занятията, така и за закриването на първата година на курсовете. В тази насока бяха организирани културно-масови и литературни програми, подготвени съвместно с училището и пионерските организации. По инициатива на ОК на Отечествения фронт на курсовете бе предоставена втора програма за повишаване на битовата култура на курсистите. През годината на ОК на Отечествения фронт три пъти изслуша информация и доклади за хода на учебно-възпитателната работа в курсовете, организира съвместно с отдел "ПА" и "Народна просвета" към ОНС проверки за хода и учебния процес. Бюрото на Окръжния комитет на Отечествения фронт счита, че извършената работа по изучаването на български език от българските турци не е отишло напразно. Большинството от курсистите добре са усвоили материала. Разбира се, това далеч не означава, че сме направили всичко в тази област. Предстои ни още много упорита работа за повишаване на културата, за изменение на бита и поведението.

С постановление № 95 от 26.VI. 1975 г. от 1.I. 1976г. в гр. Русе започна да работи школата за турчини-активисти на Отечествения фронт от Русенски, Велико Търновски, Плевенски и Ловешки окръзи. Курсът на обучение трае 105 дни и се извършва по специална програма, утвърдена от бюрото на ИС на Отечествения фронт. Окръжният комитет на Отечествения фронт и комитетите по места извършиха широка разяснителна работа за подбора на курсистките, които трябва да отговарят на определени изисквания. Оценката, която даде бюрото на окръжния комитет за приключване на първия випуск на школа е добра.

При набирането на курсистите за школата комитетите на Отечествения фронт трябва да подобрят индивидуалната работа с цел всеки български турчин да разбере същността на партийната политика за функциониране на тази школа. Необходимо е тези, които са завършили школата да бъдат привлечени на обществено-политическа работа според техните възможности и склонности. Трябва да се вземат на отчет от комитетите на Отечествения фронт всички, които завършват школата. Необходимо е да се подобри работата срещу идеологическата диверсия, срещу проникването на турския буржоазен национализъм, който има за цел отклоняването на населението от избраният пътен път на строителство на социализма в нашата страна.

В индивидуалната работа на нашите активисти - полит-организатори трябва ярко и убедително да се използват постиженията на реалния социализъм в нашата страна и окръга. Само тогава може да се подхожда и да се обясняват от класови позиции грандиозните успехи на социализма.

Една задача, която не търпи вече никакво по-нататъшно отлагане, е изграждането на актив от български турци с постоянен състав, който да бъде винаги добре подготвен по най-актуалните въпроси, които вълнуват гражданите.

С оглед повишаване идейно-политическата подготовка на активистите е необходимо Окръжния комитет на Отечествения

фронт с помощта и съдействието на ОК на Партията да организира курс по някои актуални въпроси на идеологическата борба на съвременния етап по проявите на турския буржоазен национализъм, политическото положение в съвременна Турция. Това ще допринесе за правилното осветляване на някои въпроси, които се тълкуват едностранчиво, като се черпи информация само от турски източници.

Идейно-възпитателната работа, която се върши в окръжната организация на Отечествения фронт сред населението от турски произход, е трудна и във висша степен благородна задача. Досегашните резултати ни вдъхват оптимизъм, а предстоящите, начертани от XI конгрес на партията, изискват от нас много усилия, всекидневен труд за доброто на хората и на нашата социалистическа родина - Народна република България.

Заедно с проблемите за разлитие то ни напред, пред нас като-селище с разнороден състав и с компактно турско население винаги са стояли и продължават да стоят специфични проблеми, една част от които сме решили и разрешаваме, а други предстои да разрешим. Въпросите за атеистичното възпитание, за раз-сфедждаването, за новите граждански ритуали, за благоустроя-ването и други не отпадат от вниманието на ГК на БКП, ИШО и масовите организации в града.

В своята работа сред турското население Градската партийна организация се ръководи от решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 1969 година, от мероприятията на ОК на БКП и от своите планове.

Определено можем да кажем, че имаме значителен ръст в издигането на турското население.

ГК на БКП изисква от партийните организации, стопански-те и административните ръководства правилен подбор на кадрите според тяхната квалификация и делови качества, а това е важно условие за правилно решаване на проблема за активното и равно-правно включване на турското население в цялостния ни общест-вен и икономически живот.

На територията на града работят над 25 другари - турци с висше, полувисше и средно образование наред със специалисти-те и служителите българи. Те при равни начала влагат своя труд за процъфтяването на социалистическата ни родина.

Всички сме убедени, че само образованите хора могат лесно да се отърсят от религиозните и други заблуждения и правилно да разберат всички мероприятия на партията и правителството.

Нашата интелигенция от състава на българските турци все повече и активно се включва в мероприятията на ГК на БКП

и масовите организации. Със своя личен пример те спомагат за провеждането на партийната политика. Това особено добре пролича при проведените избори на 30.4. 1976 година. Разбира се имаме отделни другари – турци, които имат несъвместими прояви. Считаме, че посредством индивидуалната работа ще можем да ги препъзпитаме и помогнем да намерят своето място в живота.

В израстването и възпитанието на кадрите голям е делът на нашето училище. Значително се подобри работата в предучилищната възраст. Децата – турчета се обхващат още от 5-годишна възраст. Много добри са заниманията на учениците-турчета по основните дисциплини, в усвояването на българския език.

Според нас това е най-правилната форма за обучение и възпитание на турските деца – на равна основа с българските деца, за да могат да станат пълноценни участници в стопанския и обществен живот.

Под ръководството на ГК на БКП се подобри работата с родителите – турци.. За тях е изградена лектория със смесена тематика. Лекторите са учители. Родителите посещават редовно лекциите и проявяват интерес към тях. От 2 – 3 години се въведе практиката ИШО при училището да провежда периодично срещи с родителите-комунисти в присъствието на всички секретари на ИШО. Там персонално се разглежда успехът на учениците и се дават практически съвети за оказване на родителски контрол и помощ. У болинството от родителите има амбиции децата им да учат и завършат по-високо образование. Подобри се и работата по професионалното ориентиране.

Учениците-турчета са постоянно обект на внимание на читалищното ръководство, библиотечния съвет. Възможност работата с тях не е особена и изолирана, а се слива с тази, свързана с всички малки читатели на тази възраст. Специфичното

е подходът към тях, чиято цел е подпомагането в овладяването на учебния материал, възпитаване на обща езикова и литературна култура и обществена активност.

Основно нашето внимание е насочено към възрастното турско население, с което провеждаме редовно срещи-разговори по производствени единици, по низови организации, по дружества на ДПС. Стремим се да включваме по-голямата част от актива на българските турци в решаването на проблемите по благоустрояването, хигиенизирането, битовото обслужване.

През 1975/1976 година се проведе курс по изучаване на български език от слабознаещите го турцини. В курса се обучаваха 52 другарки. От начало имахме доста затруднения, но с общи усилия те бяха превъзмогнати и курсът завърши успешно. На заключителното занятие те показаха какво са научили, бяха устроени и изложба от сладки и дрехи, изработени от тях по време на курса.

ГСНК полага усилия за провеждане на концерти, литературно-музикални вечери, тематични вечери, които се посещават добре и активизират участието на турците. По-конкретно и диференцирано работим с жените-турцини, които са по откъснати от обществено-политическия живот. В женкомисията на Отечествения фронт са включени турчинки активистки - Сирей Леллева, Редже Мехмедова и др., които вършат много добра работа.

Като хубава форма за работа с турското население се утвърди художествената самодейност. Съформирах се смесени състави с турски и български участници. Това допринася за укрепване на дружбата помежду им.

Това, което сме постигнали в нашата работа, целяща по-нататъшното подобряване на работата сред турското население за пълното му приобщаване към българския народ в борбата за социализъм и комунизъм ние оценяваме като едно начало.

Искам от името на Градската партийна организация и масовите организации да уверя ОК на БКП, че ние ще положим всички усилия, за да настъпят още по-осезателни положителните промени в живота на турското население на основата на правилната, научна, марксистко-ленинска интернационална политика на БКП към него.

Издигането на културното, интелектуалното и професионалното равнище на българските турци е постоянна грижа на ГК на БКП. Пие контролираме и ръководим участието на българските граждани от турски произход в стопанския и общественно-политически живот на града ни. Те работят в АПК, на полето повечето кооператори са туркини, 50 % от механизаторите са турци. Трудолюбиви и старателни в работата си, те изпълняват производствените планове, само малка част от тях не се включват в стопанските задачи. На всички са създадени условия за проява на творческите сили. Така механизаторите тази година повишиха квалификацията си в организираната от АПК школа. В шестмесечните курсове за придобиване на нова специалност завършиха 36 човека, които тази година се включиха в производството. Всичките 65 лени-туркини в цех "Аврам Стоянов" са млади работнички. Партийното и административното ръководства на цеха полагат грижи за тяхното професионално издигане и овладяване професията на кройча и шивача. В труповите колективи съществуват добър психологически климат. Все още, обаче, се среща склонност у някои граждани от турски произход към обсебване на селскостопанската продукция. Изкореняването на тези непристойни прояви е неотклонна грижа на ГК на БКП.

Турското население е материално задоволено. Това най-добре се чувства в квартала им. Къщите им са нови, просторни, добре обзаведени. Улиците продължават да се шосират и асфалтират. Открити са павилиони за зеленчуци и хранителни стоки, сладкарница, библиотека, кафене. През последните години хората станаха по-заможни. Почти във всяка къща има радиоапарат, телевизор, магнетофон или транзистор, леки коли. Новия начин на живот даде отражение и на облеклото. В Батишница по външен вид не може да се различи кой е българин и кой - турчин.

Докато в Два могили младите хопят спретнато облечени по молата, то по-възрастните – нал 40 – 50 годишните са с шалвари и фереджета. Въпреки взетите мерки от страна на ГК на БКП и ИК на ГНС въпреки проведените срещи-разговори и разяснителната дейност, резултатите не ни задоволяват. Дори в Два могили под натиска на възрастните, децата като се върнат от училище в къщи навличат шалварите.

В резултат грижите на ГК на БКП повечето от децата са прибрали в яслите и целодневните детски градини. С тях се провеждат допълнителна работа за правилното овлапяване на българския език. В с.Батишнина страничен човек не може да различи турчетата от българчетата. В училището повече от половината активисти, начело с дружинния председател и дружин ръководител са турчета. Добре усвояват учебния материал.

В Два могили се учат 181 турчета. Присъствието им на занятия е добро. Има отпаднал само един ученик, а 3-4 не бяха редовни през годината. Почти всички деца от двете НОУ продължават образованието си след VIII клас. Изключение през миналата година направиха 2 момчета, които се включиха в производството. Докато са в училищата, турчетата се включват в общоучилищния, общодружинния и комсомолския живот. След излизането от училище грижите на ГК на ДКМС към тях намаляват. Затова е и голям броят на неорганизираните младежи и девойки, не членове на ДКМС. Единствено в цех "Аврам Стоянов" се полагат по-системни грижи за израстването на комсомолските членове. 50-те туркини тази година изучаваха "История на БКП", ежемесечно се провеждат беседи, разговори на морални и естетически теми. Десет от младите туркини се включиха в хора, сформиран към цеха.

През тази учебна година в ПУИ повишаваха образованието си 17 турчета. А в СПТУ други 108 от района на АПК се готвят за механизатори и се включват в материалното производство.

Все по-осезателно се чувствава грижата на ГК на БКП за морално-естетическото израстване на турското население. В Батишница са внедрени нови граждански ритуали. Всички деца си получават име според новите обичаи. Същото става при сключване на граждански брак. В Две могили тези ритуали също навлизат в живота, но по-бавно.

За правилното патриотично и интернационално възпитание на млади и стари, спомагат трите библиотеки. С разнообразните форми на работа, те привличат и приобщават турските граждани към новото.

С цел овладяването на писменния и говорим български език през м. октомври 1975 г. беше сформиран курс с 24 човека, които владяха говоримия език, но не можаха да пишат и четат. В Две могили курсът бе открит с подходяща програма, изнесена от ученици-турчета. Но провеждането на занятията бе съпроводено с трудности, въпреки че от страна на предприятията и ОПК беше проявено разбиране по въпроса и участниците в курса работеха при намален работен ден, резултатите бяха лоши. Хората напускаха по-рано работа, но не отиваха на занимания.

Проведоха се срещи с колективите на производствените единици. За жалост трябва да отчетем, че срещите бяха посрещнати недружелюбно от тяхна страна и с уплаха, че "видите ли, вие сте дошли да ни побългарявате" и т.н. На проведените срещи и разговори присъстваха др. Жекова и др. Пеев от ОК на БКП, др. Ибрахимова работничка от гр. Русе. Разговорите се водиха на полето и бяха доста убедителни. Проведоха се и три сбирки със звеноводите и техните активи, а също така и с по-голяма част от мъжете на курсистките. На една от срещите присъстваха български граждани от турски произход от с. Батишница, които съвсем убедително споделиха, че всичко което се прави е в тяхна полза.

ГК на БКП и ИК на ГНС на няколко пъти извикваха записаните в курса и разговаряха с тях. След тези срещи имаше резултат и броят на участниците в курса нарасна на 14.

Беше проведена среща и в турската махала. Занятията, претвидени в програмата, бяха проведени и курса завършиха всички 14 човека.

Незавоолителна е работата на ГК на ДКМС за въвлечане на повече младежи и девойки в организиран комсомолски живот. Слаба е дейността на БПС и Отечествения фронт, чиято политическа и културно-масова работа не е на необходимото ниво. Липсва сплотеност и целенасоченост в работата с турското население.

Сега ГК на БКП и обществените организации са насочили своето внимание да бъдат преопаляни слабостите, посочени по време на изборната кампания относно благоустрояването на турския квартал. Ще засилим работата, целеша обхващането на младежите в редовете на Комсомола. Въпреки трудностите ще водим борба и целенасочена разяснителна работа до окончателното завършване на курса по български език в нашата община.

Необходимо е за в бъдеще да ни се оказва по-активна помощ от окръга, окръжните ръководства на общественно-политическите организации – бихме искали да се провеждат по-чести срещи с изтъкнати ръководни другари от турски произход. Според нас тези срещи дават добри резултати в правилното възпитание на турското население.

Необходимо е окръжните ръководства на Отечествения фронт, ДКМС, съвета на жените и МС да провеждат по тяхна линия системни мероприятия, свързани с обсъждания въпрос.

Бюрото на ГК на БКП ще приеме специална програма за работата сред българските граждани от турски и цигански произход.

Е А Р И Н Т О Р О Р О В - секретар на ОС на БНС.

Запоеванията на социалистическата революция в нашата страна са успехи и постижения на целия ни народ, на всички граждани в страната, в това число и на българските турци. Като неделима част от трудовете се, те активно участвуват в изграждането на социализма, в изпълнението на всички стопански задачи.

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП от 1968 година за по-нататъшното подобряване на работата сред турското население и пълното му приобщаване към българския народ в борбата за социализъм и комунизъм, Окръжния съвет на БНС, ОКНС и прокомитетите насочиха своята политическа и възпитателна работа и сред работниците от турски произход. В социалистическото съревнование с колективни и лични обеми участвуват и българските турци. Преполоха се разнообразни инициативи за разгръщане творческата активност на работниците и служителите. Активно участвуват българските турци в решаването на проблемите на техническия прогрес. С личен принос в рационализаторското движение участвуват Жалет Сюлейманов от ИЗ "А.Таджер", който беше делегат на Третото национално съвещание на рационализаторите, Хасан Мехмедов от ИМЗ "Г.Димитров", Джамал Тахиров от комбинат "Лта", Гюлшен Сакалиева - секретар на ИТС по текстил и много други.

За високи трудови постижения в предприятията българските граждани от турски произход получиха трудови отличия, звания и различни морални и материални стимули. По този начин се увеличава самочувствието на турското население за неговата полезност. Най-ярко доказателство за това са високите звания на героя на социалистическия труд и лауреат на Димитровска награда Бинче Кочева, орденът "Георги Димитров" на Фатме Абрамова от комбинат "Дунавска коприна". За високи трудови

постижения и активна обществена дейност получиха ордени "Червено знаме на труда" Феим Ахмедов – животновъд в с.Сливо поле, Ресмие Акифова от комбинат "Дунавска коприна" и др. Гордост за работниците от завод "Бела Пискова" са 16-те ударници и посетители на званието "Най-добър в професията", а Мелиха Рахимова от същия завод работи вече по плана за 1977 година. Всичко това е доказателство за нарасналото съзнание на работниците и служителите от турски произход, за тяхното активно участие в строителството на социализма.

Много граждани от турски произход са издигнати на отговорна стопанска и обществена работа, според тяхната квалификация и делови качества, положителен опит в това отношение има завод "Бела Пискова", където от 285 работници от турски произход – 7 са издигнати за секционни майстори, 21 работнички са членове на заводския партийен комитет, на партийни бюра, на цехови профкомитети и на комитети на ДКМС. Евъ Фабрика "Фазан" е издигната за член на заводския профкомитет Енисе Салиева, двама за профгрупорзи, а трима са секционни майстори. Такива примери могат да се посочат и в много други предприятия.

Друго направление, в което профкомитетите са насочили своята работа за приобщаване на турското население към българското е грижата за повишаване квалификацията и образованието на работниците от турски произход. Например: в сменния техникум "Бела Пискова" се учат 5 работнички, а 13 млади момичета от Фабрика "Фазан" се учат в СПТУ по текстил. Положително в работата на заводския профкомитет на Фабрика "Фазан" е и това, че в школите за челен производствен опит предават своя положителен опит работниците от турски произход Мазие Азисова и Сабрие Седжакова.

За младите работници от турски произход, които постъпват без опит и знание, се полагат грижи и по пътя на наставничеството, като се осъществява индивидуална работа с тях.

Добър опит в това отношение имат профкомитетите на завод "Жити", "В. Пискова", ДАН, Домостроителен комбинат, комбинат "Дунавска коприна" и други, където наставниците предават своя опит, обучават и възпитават над 120 млади работници.

По-системни станаха грижите на профкомитетите в последните години за повишаване на идейно-политическата и теоретическа подготовка на българските граждани от турски произход. По-голямата част от тях са включени в системата на профсъюзната просвета. Много от тях участвуват активно и знаят за педагогически дилемия и в лекторите за изучаване социалната политика на БКП.

Опитът от досегашната работа показва, че един от най-важните фактори за по-нататъшното идейно-политическо и културно развитие на турското население и за утвърждаването му като пълноправна съставна част на българския народ е овладяването на българския език. Със съвместните усилия на отдел "Народна просвета" и под ръководството на партийните комитети се издириха работници от турски произход, които не владеят български език и бяха включени в курсовете за изучаване на български език. За привличането в курсовете и за създаване условия за обучение на български език профкомитетите разработиха програма за обучение, която включва посещения на музеи, кина, курсове по шев и кройка, по готварство и т.н.

По извършената до сега работа в тази насока не ни удовлетворява. Все още част от профкомитетите и профорганизациите не дооценяват достатъчно ролята и значението на политическата и възпитателната работа, с българските граждани от турски произход и допускат едностранчивост и кампанийност в нейното провеждане. Не винаги е системна и задълбочена работата по идейно-политическата подготовка на българските граждани от турски произход. Част от тях остават извън обсега на профсъюзната политическа просвета, особено пътуващите работници. Все още недостатъчни са грижите за повишаване

професионалната и делова квалификация. Има провкомитети, които
 се ги включват активно в мероприятията по класово-партийното,
 патристичното и интернационалистото възпитание на трудежите се.
 Имен това, недостатъчно масово и активно са включени младежите
 и девойките в художествената самодеятелност. Идва непосредствена
 задача сега е да отстраним допуснатите слабости и да водим
 системна и действена идеологическа работа за решително повиша-
 ване на идейно-теоретическата подготовка в квалификацията на
 българските граждани от турски произход и активно да ги включим
 във всепартийното социалистическо съревнопавие за предсрочно
 изпълнение на плана за 1976 година и следната петилетка.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. За по-нататъшно подобряване работата с
българските турци в Русенски окръг....	1
2. Изказвания.....	13

стр.

